

bemyndige udstedelse af pengesedler i Fællesskabet.

De danske regler om udstedelse af sedler findes i lov nr. 116 af 7. april 1936 om Danmarks Nationalbank, som ændret senest ved lov nr. 67 af 15. marts 1967.

Det følger af lovens § 8, stk. 1, at Nationalbanken i dag er eneberettiget til at udstede pengesedler. De af banken udstedte pengesedler er lovligt betalingsmiddel. Pengesedlernes pålydende, affattelse og udseende godkendes af økonomiministeren, jf. § 8, stk. 4. Efter § 9, stk. 1, har banken ret til at udgive et så stort seddelbeløb, som omsætningen til enhver tid findes at udkræve.

Bestemmelsen i traktatens artikel 105 A får virkning fra tredje fase og indebærer, at ECB i forhold til Nationalbanken kan bestemme, om Nationalbanken må udstede sedler, i givet fald hvor mange sedler der må udstedes, og hvilken udformning og pålydende sedlerne skal have.

Etableringen af den monetære union indebærer på disse områder med andre ord, at Danmark påtager sig en forpligtelse til ikke uden bemyndigelse fra ECB at udstede sedler med status af lovligt betalingsmiddel i Danmark. Giver lovgivningsmagten Nationalbanken eller andre en sådan adgang uden ECB's bemyndigelse, foreligger der et brud på Danmarks folkeretlige forpligtelse.

Ved vurderingen af, om dansk tilslutning til art. 105 A, stk. 1, forudsætter anvendelse af grundlovens § 20, må det, som fremhævet ovenfor i afsnit I, indgå, hvilken karakter forpligtelserne har, herunder om forpligtelserne er almindelige internationale forpligtelser, der påhviler Danmark som folkeretssubjekt, eller om de skaber umiddelbare rettigheder og pligter for borgerne i et omfang, der fastlægges af Fællesskabets myndigheder.

Traktatens bestemmelser om eneret til at autorisere udstedelsen af pengesedler og retten til at bestemme seddelmængden og udformningen af sedlerne, herunder fastsættelsen af pålydende værdi, pålægger som nævnt efter traktatens ordlyd og udformningen af reglerne for etableringen af den monetære union efter Justitsministeriets opfattelse alene forpligtelser af folkeretlig karakter, som Danmark derfor kan påtage sig uden at anvende den procedure, der er indeholdt i grundlovens § 20.

Bestemmelsen i artikel 105 A indebærer

imidtledt også en pligt til, når tredje fase indledes, at anerkende de sedler, som ECB udsteder, og de sedler, som ECB bemyndiger de nationale centralbanker i andre medlemsstater til at udstede, som lovligt betalingsmidler i Danmark sideløbende med danske sedler.

En sådan forpligtelse skaber efter Justitsministeriets opfattelse umiddelbart rettigheder og pligter for danske borgere og virksomheder, og spørgsmålet om anvendelse af grundlovens § 20 kan derfor blive aktuelt med hensyn til denne del af de forpligtelser, som følger af artikel 105 A.

Afgørende for, om bestemmelsen i grundlovens § 20 skal bringes i anvendelse, vil være, om forpligtelsen følger direkte af traktaten, eller om Danmark ved traktaten overlader beføjelsen til at bestemme, hvad der er lovligt betalingsmiddel, til ECB. Således som traktaten er udformet, følger forpligtelsen til at anerkende de af ECB eller med ECB's bemyndigelse udstedte sedler som lovligt betalingsmiddel direkte af traktaten, jf. pkt. 1.3.2.1.1. Der overlades efter ordlyden af bestemmelsen ikke beføjelser til ECB eller andre af Fællesskabets institutioner. Bestemmelsen giver derfor efter Justitsministeriets opfattelse ikke anledning til at anvende fremgangsmåden i grundlovens § 20.

Det spørgsmål kunne rejses, om der er tale om overdragelse af et prærogativ med den virkning, at proceduren i grundlovens § 20 skal finde anvendelse. En gennemgang af forarbejderne til grundlovens § 26 synes imidlertid at vise, at bestemmelsen, der omhandler kongens ret til at lade slå mønt, ikke kan antages at omfatte sedler. Dette støttes af, at seddeludstedelsesretten er reguleret ved almindelig lov, nemlig i lov om Danmarks Nationalbank. De folkeretlige forpligtelser, der følger af bestemmelsen i artikel 105 A, og den anerkendelse af ECB-sedlerne, som følger direkte af bestemmelsen, berører således ikke bestemmelsen i grundlovens § 26, og der er således ikke tale om overdragelse af et prærogativ for så vidt angår sedlerne.

På møntområdet er ECB's (og Rådets) kompetence efter artikel 105 A, stk. 2, begrænset til at regulere medlemsstaternes udstedelse heraf. Retten til at slå mønt ligger fortsat hos medlemsstaterne, og ECB kan ikke selv udstede mønter.

For at kunne varetage opgaven med hensyn